

РЕШЕНИЕ

№ 214

гр. Смолян, 21.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СМОЛЯН, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми м. през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Тоничка Д. Кисьова

Членове: Мария Ан. Славчева
Крум Б. Гечев

при участието на секретаря Софка М. Да
като разгледа докладваното от Мария Ан. Славчева Въззивно гражданско дело № 20225400500095 по описа за 2022 година

за да се произнесе ,взе в предвид следното:

Производството е по чл.268ГПК, във вр. с чл.124 ал.1 ГПК.

Смолянският окръжен съд е сезиран с въззивна жалба вх.№ 25 от 06. 01.2021година, депозирана от „К. пр.“ООД, ЕИК 148090979, представлявано от управителя Ант. Д. Ат., депозирана чрез пълномощника адв. Ил. Зл., против Решение № 47 от 23.11.2021 г., постановено по гр.дело № 17/2021 г. съгласно описа на Чепеларския районен съд, с което е признато за установено по отношение на М. Д. Т., ЕГН *****, гр.Ч., ул. „М." № 11, „К. пр." ООД, ЕИК 148090979, със седалище и адрес на управление: гр. В., р-н Одесос, ул. Х. Д. № 12, ет.6, ап.91, представлявано от управителя Ан. Ан., Й. ЦВ. Р. ЕГН *****, адрес гр.Ч., ул. „24 м." 74, вх.Г, ап.55, Д. Г. Р. ЕГН *****, адрес гр. Ч., ул. „24 м." 74, вх.Г, ап.55, ЦВ. Г. Р. ЕГН *****, гр. Ч., ул. „24 м." 74, вх.Г, ап.55, ИВ. М. Г. ЕГН *****, адрес гр.С., ул. Р. д. No21, вх.Б, С. М. Г. ЕГН *****, адрес гр.С., кв. Лагера, бл.37,вх.Б, по предявен срещу тях иск с правно основание чл.124 ал.1 ГПК, че ищите СТ. П. П. ЕГН***** и Т.П. П.аЗ. ЕГН *****, двамата с адрес гр. С., ул. „С. Р.“ № 27, бл. 225, вх.1, ет.8, ап.24, са собственици на 1/2 ид.ч. от поземлен имот с идентификатор ***** по кадастралната карта на гр.Ч., одобрена през 2006 г. с площ 2000 кв.м., находящ се в местност Пампорово, с начин на трайно ползване друг вид ливада, при граници: ПИ ***** , ПИ ***** , ПИ ***** , ПИ ***** .

Със същото решение са осъдени М. Д. Т. и „К. пр." ООД да заплатят на СТ. П. П. и Т.П. П.аЗ. деловодни разноски в размер на 1065 лв., както и СТ. П. П. и Т.П. П.аЗ. да заплатят на Й. ЦВ. Р., Д. Г. Р. и ЦВ. Г. Р. деловодни разноски в размер на 500 лв.

С въззивната жалба се атакува постановеното решение в частта, с която се приема за установено по отношение на М. Д. Т., „К. пр." ООД, Д. Г. Р., ЦВ. Г. Р., ИВ. М. Г., С. М. Г., по предявен срещу тях иск с правно основание чл.124 ал.1 ГПК, че ищите СТ. П. П. и Т. П.

П. са собственици на 1/2 ид.ч. от поземлен имот с идентификатор *****.**.* по кадастралната карта на гр.Ч., одобрена през 2006 г. с площ 2000 кв.м., находящ се в местност Пампорово, с начин на трайно ползване друг вид ливада, при граници: ПИ *****.**.*, ПИ *****.**.*, ПИ *****.**.*, ПИ *****.**.* и се иска неговата отмяна и въззивният съд да отхвърли предявения положителен установителен иск. Претендира направените съдебни и деловодни разноси на основание чл.78, ал.3 от ГПК и за двете инстанции.

С въззивната жалба на „К. пр.“ООД, ЕИК 148090979 е направено оплакване за неправилност на атакувания съдебен акт, поради неговата незаконосъобразност, с оплакване, че по делото не се доказва действителността на завещание от 20.02.1992 г. от Р. Д. Р. - син на Д.Р. К. във връзка с направеното от М.Т. възражение за неговата нищожност, поради липсата на едностранност и безвъзмездност на завещателното разпореждане, като противоречащо на закона и морала по силата на разпоредбата на чл.42 б "в" от ЗН.

Твърди се още, че видно от текста на завещанието от 20.02.1992 г., разпореждането за след смъртта на завещателя е направено срещу бъдещи грижи, които очаква, да се полагат за него или болният му брат, както и срещу указани им вече такива. Поддържа се незаконосъобразност на приетото в обжалваното решение, завещанието от 20.02.1992 г. е общо по смисъла на чл.16, ал.1 от ЗН. Правилното е, че завещанието визира определяеми имоти, а това са имотите вписани на името на Д. К. в договор за доброволна делба на наследниците на Райчо Д.К., заверен на 23.10.1917год. от Чепеларския околийски съдия с рег.№ 35. Завещанието не визира останалите имоти на завещателя, движими вещи и покъщнина. А след като това е така, то ищите се явяват единствено заветници по смисъла на чл.16, ал.2 от ЗН, но не и наследници на завещателя. Завещателните разпореждания следва да се отнасят до цялото или до дробна част от цялото имущество на завещателя за да се приемат за общи по смисъла на чл.16, ал.1 от ЗН, а в случая това не е така. Поддържа се също така, че предвид обстоятелството, че процесният имот не е сред завещаните имоти, то преценката на завещанието, дали е общо или частно, се явява от решаващо значение по делото.

На следващо място е направено оплакване, че неправилно не е уважено направеното от М.Т. възражение за придобивна давност. Според дружеството - жалбоподател в обжалваното решение не е съобразено, че завещателят Р. Д. Р. е починал на 29.10.1997 г., когато все още процесният имот не е бил възстановен с Решение № А1047 от 02.02.1999г. на Поземлена комисия -гр. Ч.. Обстоятелството изключва воля на завещателя за разпореждане с процесния имот в завещанието му от 20.02.1992година, съответно изключва анимус на ищите. Това обяснява и обстоятелството, че завещанието от 20.02.1992 г. не е вписано по партидата на процесния имот. Дори да се приеме, че вписването на завещанието има чисто оповестително действие, то в случая обстоятелството следва да се преценява от гледна точка на това, дали е било владението на имота е било непрекъснато и несмущавано, както и знаел ли е владелеца на кого да го противопостави.

Поддържа се също така, че е доказано по делото незнанието на М.Т., че завещанието от 20.02.1992 година съдържа разпореждане с процесния имот, формиращо нейният анимус, съчетан с упражняване на фактическата власт върху процесния имот, добросъвестно с грижа на добър стопанин, непрекъснато и несмущавано повече от 20 години, през които никога и по никакъв начин не било обезпокоявано владението ѝ, не са били оспорвани правата ѝ, нито пък ищците са идвали на ливадите, за да предявяват права или за да оспорват правата на Т.. Според жалбоподателя липсата на оспорване от ищците на едноличното владение на Т. върху процесния имот, както и тяхното продължително дезинтересиране от имота прави безпредметно, владението на Т. да им се противопоставя, с което се обосновава неоснователност на приетото на районен съд.

В отговора на въззивната жалба на С.Т. П. П. и Т.П. П.а се поддържа неоснователност

на въззивната жалба и се предлага въззивният съд да постанови решение, с което да остави без уважение подадената от „К. пр., ООД въззивна жалба и потвърди правилността на Решение №47/23.11.2021 г. по гр.д.№17/2021г. на районен съд - Ч.. Претендира присъждане направените в тази инстанция разноски. Излага доводи за неоснователност на възраженията на дружеството за неправилност на постановения съдебен акт. Поддържа се неправилност на твърденията на въззивника, че не се доказва действителността на процесното завещание, с оглед възражението за възмездност, като се позовава на доводите подробно развити в отговора на въззивната жалба на М.Т.. Според анализа на текста на завещанието - наследодателят не е вменил/задължил въззиваемите да извършват каквото и да било с оглед на завещанието, а обосновава защо след смъртта си оставя на тези лица, несвързани с роднините му по закон, имуществото, което притежава. Относно поддържаното, че *иците се явяват заветници, не и наследници* въззиваемите се позовават на доводите, развити в отговора на въззивната жалба на М.Т. и на мотивите на ТР № 1/19.05.2004 г. по т.д. № 1/2004 г. и ТР № 3/19.12.2013 г. по т.д. № 3/2013 г. на ОСГК, относно приетото, че разпоредбата на чл. 16, ал. 1 ЗН завещателно разпореждане, по силата на което завещателят се разпорежда за след своята смърт в полза на едно лице с цялото си имущество, съставлява основание за универсално правоприемство, установено по силата на закона. Относно оплакването, че *неоснователно не е уважено възражението на М.Т. за придобивна давност* се поддържат доводите, развити в отговора на въззивната жалба на М.Т., както и се позовава на анализа на Тълкувателно решение от 06.08.2012г. по тълкувателно дело No 1 /2012г. на ОСГК на ВКС, съгласно което *независимо от какъв юридически факт произтича съсобствеността, е възможно този от съсобствениците, който упражнява фактическа власт върху чуждите идеални части, да превърне с едностранни действия държането им във владение. Ако се позовава на придобивна давност за чуждата идеална част, той трябва да докаже при спор за собственост, че е извършил действия, с които е обективирал спрямо останалите съсобственици намерението да владее техните идеални части за себе си* и което изисква М.Т. да е заявявала/афиширала, че свои еднолично процесния имот и е противопоставяла волята си по отношение на останалите съсобственици. Поддържа се също така, че по делото недоказано е дори твърдението, че го държи еднолично (упражнява фактическа власт),като се твърди,че възражението ѝ за придобивна давност е неоснователно.

По отношение на изложения в жалбата довод за нищожност поради това, че имотите не са били в патримониума, в Решение №4/1996г. на Конституционния съд (д.в., бр. 21 от 1996г) за противоконституционност на част от чл. 90а Закона за наследството, както и Тълкувателно решение № 1/19.05.2004г. по гр. д. № 1/2004 г., ОСГК на ВКС, в т.3 - частните завещателни разпореждания (чл. 16, ал. 2 ЗН) на земеделски земи, собствеността на който се възстановява по ЗСПЗЗ не се обхващат от приложното поле на чл. 90а ЗН. Универсалните завещателни разпореждания (чл. 16, ал. 1 ЗН) имат действие и следва да се зачетат по отношение на земеделските земи, собствеността на които се възстановява по ЗСПЗЗ, дори и съставени след като тези земи са включени в ткзс или други образувани въз основа на тях селскостопански организации и наследството на завещателя е открито преди обявяване противоконституционността на нормата на чл. 90а ЗН.

Във въззивната жалба на М. Д. Т., депозирана чрез адвокат Ев. М. се поддържа оплакване за неправилност на постановеното решение, постановено **поради нарушение на материалния** и процесуалния закон. Изразено е несъгласие относно приетото от районен съд , че процесното завещание на което се позовава ищеца, съставлява общо токова, позовавайки се на тълкуване на волята на завещателя при спазване общото правило на чл. 20 от ЗЗД за тълкуване на договорите, отчитайки разпоредбата на чл .44 от ЗЗД, прием.ки, че универсалните заветници са придобили и земеделските земи, реституционната процедура по отношение на които не е приключила към момента на откриване на наследството. Изразява несъгласие и относно незачитане възражението за нищожност на завещателното

разпореждане на основание на основание чл. 42 б „в” ЗН, в частта му, с която завеща телят се разпорежда с имотите си за след своята смърт, с оглед на бъдещи грижи, които очаква, да се полагат за него или трето лице и че ответника Т. е знаела за съществуването на завещанието, като не е доказала непрекъснато и несмущавано от никого придобивната давност, владеейки процесния имот в съответната идеална част по силата на наследствено правоприемство и давност на завладяване. Направено е оплакване, че изложените правни изводи, са неправилни и несъобразени със събраните доказателства по делото и съдебната практика. Направено е оплакване, че решаващия състав неправилно е приел липсата на спор относно активна легитимация на ищите - видно от съдържанието на представеното с ИМ завещателното разпореждане от 20.02.1992 като заветници са записани лицата - Т.П. П.а и С.Т. П. П. , без идентифицирани с ЕГН, дата на раждане или друг белег установяващ самоличността на лицето бенифициерът по завещателния акт. В завещанието винаги трябва да има яснота кой е бенифициерът по това завещание.

Счита също така, че неправилно решаващия състав е приел, че завещателното разпореждане в полза на Т.П. и С.П. от гр.С. е универсално, а не частно и придава качеството на заветник съгласно чл. 16,ал. 2 ЗН. Твърди се,че разграничителният критерий, въз основа на който завещанието се квалифицира като универсално или частно е установен в чл.16 ЗН. В нарушение на разпоредбата на чл. 16, ал. 2 ЗН районен съд приема, че завещанието е универсално и придава качеството на наследник на ищите в производството. Твърди се още,че анализирайки текста на саморъчното завещание от 20.02.1992год. се установяват признаците на частна завещателно разпореждане. Завещателят е завещал и имот оставен ѝ по наследства от м.ка ѝ Ек. Г. Р., както и тези имоти са вписани на нейно име в договора за доброволна делба на наследниците на Г. Н. Н. - Д., заверен на 15.09.1955год. от председателя на Чепеларски народен селски съвет с рег.№ 146 ,който води да извода за налична завещателна воля , конкретен имот да бъде оставен в полза на заветниците. Твърди се още,че не е на лице и волеизявление от завещателя Р., бенифициерът по завещанието, да придобие на цялото движимо и не движимо имущество, което притежава. Ето защо и извода относно процесното завещание, обославя квалифицирането му като завет. Поддържа се също така, че действително на лице е съдебна практика която приема, че когато е завещано конкретно имущество за определяне характера на завещанието като общо или частно следва да се има предвид дали наследството не се изчерпва с предмета на завещанието. Но до колкото с разпределянето на доказателствената тежест между страните, ищецът следва да докаже твърденията си по безспорен начин, а той не ангажира доказателства в тази посока. Пзовава се на практика обективирана в решение № 14 от 24.04.2014 г. по гр.д. № 1398/2013 г. на ВКС, II г.о., решение № 276 от 05.03.2014 г. по гр.д. № 2959/2013 г. на ВКС, I г.о., решение № 268 от 29.09.2012 г. по гр.д. № 410/2011 г. на I г.о., постановени по реда на чл. 290 ГПК. В този смисъл, за да се изрази правилно разграничението между общото (**a titolo universale**) и частното (**a titolo particolare**) завещателни разпореждания, следва да се държи сметка не само за волята на наследодателя, но и за действителното фактическо положение. Тоест, когато лицето получава цялото или част от имуществото, то придобива качеството на универсален наследник, а когато се касае за точно определени имущества, то тогава ще има частно завещателно разпореждане, придаващо качеството на заветник. Твърди също, че ако решаващият състав правилно квалифицира вида на завещателното разпореждане, би достигнал до друг извод, различен от атакуваното решение. Безспорно е, че заветникът няма наследствено качество и затова, не може да придобие земеделски земи по силата на завещателното разпореждане. (Решение № 578 от 19.07.2004 г. на ВКС по гр. д. № 198/2004 г., I г. о.; Решение № 29 от 2.02.2004 г. на ВКС по гр. д. № 567/2003 г., I г. о., Решение № 120 от 18.03.2005г. на ВКС по гр. д. № 761/2003 г., I г. о.). Счита също така, че неправилно решаващият състав е отхвърлил възражението на жалбоподателката за нищожност на процесното саморъчно завещание, поради противоречие със закона, в частта му, с която завещателят се разпорежда с имотите

си за след своята смърт, с оглед на бъдещи грижи, които очаква, да се полагат за него или трето лице. Проследявайки волята на завещателя Д.Р. К. се установява освен благодарствено изявление и очакване към бенифициерите. Очакването за постоянност в грижите за трето лице - брат Г. Дим. Р. е обусловено и от волеизявлението което използва завещателя- след смъртта му, настойници на Г. Дим. Р. участващи в настояническият съвет, да са бенифициерите Т.П. П.а и С.Т. П. П.. Решаващият състав, не е възприел наведените в тази насока доводи от ищеца и е постановил съдебен акт в противоречие на постоянната съдебна практика, че не може да породи правни последици едно завещание, което е направено срещу задължение за издръжка и гледане, т. е. когато е налице насрещна престация. При наличието на такава уговорка завещанието е нищожно, тъй като то вече не съдържа необходимите за валидността му правни признаци и по-специално изискванията завещанието да бъде едностранен акт на безвъзмездно разпореждане с имуществото на завещателя, в какъвто смисъл е Решение № 619 от 21.10.2002 г. на ВКС по гр. д. № 185/2002 г., I г. о., докладчик съдията Ан. Адж..Твърди също, че неправилно първоинституционен състав, приема, че ответницата Т. е знаела за съществуването на завещанието и не е доказала непрекъснато и несмущавано от никого придобивната давност владеейки процесния имот в съответната идеална част по силата на наследствено правоприемство и давностна завладяване. Счита също така, че е установен, че ответниците в процеса са наследниците на Д.Р. К. по закон, видно от удостоверение за наследници с изх № РСЦ21-УГ01-355 от 21.01.2021 год., представено от ищеца и в качеството си на такива са подписали споразумение от 23.07.2016год.. с което наследниците определят квотите на собственост на имотите останали им в наследства от покойния Д.Р. К.. Писменият документ е приет по делото и не оспорен от страните в производството. Същият потвърждава заявеното от Т. в отговора на исковата молба. Счита също така, че след като наследниците (в частност баща ѝ), установили смъртта на родственика Р. Д. Р., приели процедура по приемане на наследството останало от него. След влизане в законна сила на Решение за възстановяване на правото на собственост № А1047 от 08.02.1999год. **(възстановяващо земеделските земи на Р.)**, се снабдили с нотариален акт за собственост на недвижими имоти , възстановени по закона за собствеността и ползването на земеделските земи №82 том 4 дело 766 от 1999год . , **приложен в кориците на делото, чрез приобщаване на преписките по реда на ЗСПЗЗ на възстановените имоти на името на Д.Р. К. от ОСЗ - гр. Ч..** Твърди също, че неправилно решаващия състав не е кредитирал показанията на разпитаните свидетели Ч. и К., които установяват придобивката давност изтекла в полза на ответниците по делото. Св. Ч., споделя, за познанството си ответника Й. която ѝ е разказала за процесния имот, че са ѝ споделяли, че имат там имот и не се разбират със собственика на хотела“ , продължава и съобщава за появата на Й. с трето лице –адвокат, с който са провели среща с управителя на хотел Камелия (ответник по делото) с цел защита на процесния имот .В тази връзка Ч. уточнява, че от Й. е разбрала , че процесния имот се намира под влека, както и че собственически права заявяват, защитават и афишират само наследниците на Р. Р.. В същата посока са и показанията на св. К. ,който установява срещите си Д.Р. на процесния имот, че е помагал като ги е карал до имота, за да косят сено за животните, които са гледали. След смъртта на Д., владението върху имота от наследниците продължава необезпокоявано от заветниците.Твърди се също, че погрешно състава на съда кредитира показанията на св. Б., тъй като същите се опровергават от приетия нотариален акт за собственост на недвижими имоти , възстановени по Закона за собствеността и ползването на земеделските земи - №82 том 4 дело 766 от 1999год и спогодбата между страните от 23.07.2016год. в която всички участници, включително и св. Б., разделят наследствените земеделски земи между наследниците, без участието на заветниците - ищци в настоящото производство.Направено е искане съдът да отмени Решение № 47 от 23.11.2021год. постановено по гр.д. 20215450100017 описа на Чепеларски районен съд и отхвърли предявеният иск.Претендира направените разноски.

Направил е надлежен доклад на делото, по който от страните не са направени възражения. В развитото се производство е осигурил на страните пълна и равна възможност за участие и защита.

Изтъкнатите във въззивната жалба оплаквания за допусната от решаващия състав на районен съд неправилност на решението, поради неговата незаконосъобразност и необоснованост, относно изводите на районен съд за вида на завещанието на Р. Д. Р. от 20.02.1992 година, син на Д.Р. К. завещанието – общо по смисъла на чл.16 ал.1 ЗН или ищците се явяват заветници по смисъла на чл.16 ал.2 ЗН, възражението на М.Т. за неговата нищожност, поради липса на едностранност и безвъзмездност на завещателното разпореждане, като противоречащо на закона и морала с оглед направеното разпореждане за бъдещи грижи и несъобразяване на районен съд с придобиване на процесния имот от М.Т. на оригинално основание-изтекла в нейна полза придобивна давност, като способ за транслиране правото на собственост са неоснователни.

Относно спорния по делото между страните факт дали завещанието е общо или частно, съгласно възприетото в практика на ВКС обективизирана в Решение №268/29.09.2012 година, постановено по гр.д.№410/2011 година по описа на ВКС, първо г.о в смисъл, че ако е завещано конкретно имущество и то не изчерпва имуществото останало след смъртта на наследодателя, завещанието следва да се приеме за общо по смисъла на чл.16 ал.1 ЗН. При дадените в нормата на чл.16 ал.1 и ал.2 ЗН легални определения на понятията – общо завещателно разпореждане и завет, законодателят установява като разграничителен критерий за тях обхвата на разпореденото имущество. Затова когато завещанието има за предмет цялото или дробна част от цялото имущество на завещателя, включва съвкупност от имуществени права и задължения, които са в патримониума на завещателя към момента на смъртта му, тогава се приема, че завещанието е общо, докато заветът представлява разпореждане с отделен предмет от това имущество. Същевременно обаче законът не предпоставя изискването при съставяне на универсалното завещание завещателят изрично да посочи, че се разпорежда с цялото си имущество, като наличието на изброяване на конкретно имущество в самото завещание не може да се приеме, че същото представлява завет. Според константната практика при наличие на спор относно характера на завещателното разпореждане, както в случаите, когато същото съдържа изброяване на конкретни имущества, така и когато е посочено само едно имущество, при тълкуване волята на завещателя следва да се има предвид и дали наследството не се изчерпва само с предмета на завещанието.

С атакуваното решение е прието, че завещателното разпореждане направено от професор Р. Д. Р. в полза на Т.П. П.а и С.Т. П. П. има характер на универсално такова. Настоящият състав при тълкуване волята на законодателя изразена в направеното саморъчно завещание (приложено на л.13 от делото) намира извода на районен съд за правилен и съответстващ на установеното по делото.

Видно от съдържанието на саморъчното завещание, в което изрично е подчертано от наследодателя, че прави разпореждане с имуществото, което ще притежава към момента на неговата смърт както движимото, така и недвижимото имущество в полза на Т. П.а П.а и С.Т. П. П., като изброяването на недвижимото имущество - бунгалото в курорта Пампорово, (местност Ардашлъ) с двор о 200 кв.м, имотите оставени му в наследство от покойния му баща Д.Р. К. описани на негово име в договора за доброволна делба на наследници на Р. Д. К., заверен на 23.10.1947 година от Чепеларския околийски съдия, рег.№35, имотите оставени му в наследство от неговата м.ка Ек. Г. Р., вписани на нейно име в договора за доброволна делба на наследниците на Г. Н. Н.(Даскала), заверен на 15.09.1955 година от председателя на Чепеларски народен селски съвет с рег.№146. Обстоятелството, че завещанието съдържа изброяване на конкретното имущество, което се завещава, не е достатъчно същото да се квалифицира като завет по смисъла на чл. 16, ал. 2 ЗН, в каквато

насока са релевираните от жалбоподателите оплаквания, тъй като няма пречка намерението на завещателя да се разпорежи с цялото си имущество да бъде обективирано и чрез посочване на отделните предмети от него, които той счита, че формират съвкупността. Посочването на процесното бунгало и имотите оставени в наследство от родителите му представлява примерно изброяване на имотите и движимостите, които се включват в наследството му. Примерното изброяване не може да елиминира изразената изначално воля на завещателя, че той иска да завещае цялото си имущество на ищите по делото, като елиминира по този начин и изключи от правото да го наследят всички останали други негови наследници. Волята и желанието на завещателя по ясен и недвусмислен начин е изразена в смисъл, че завещава цялото си наследство. Още в самото начало на завещанието същият заявява, че завещава по равно на Т.П. и С.П. цялото движимо и недвижимо имущество, което ще притежава към момента на смъртта си. Акцентът се поставя не само върху имуществото, което има към момента но и за онова имущество, което евентуално завещателят ще има към момента на смъртта си, тоест волята на завещателя е да завещае цялото си имущество към момента на откриването на наследството. Волята на наследодателят е ясна, недвусмислена и категорична, а именно че цялото му наследство, представляващо съвкупност от имуществени права да се трансформира и съсредоточи в двамата ищи. Тези данни по делото предпоставят извода, че към момента на смъртта си Р. Д. Р. се е разпоредил с цялото имущество, за което има данни, че е притежавал. Следователно волята на завещателя изразена в направеното саморъчно завещание в полза на Т.П.- З. и С.П. се отнася до цялото му имущество, което притежава към момента на смъртта му, като извършеното завещателно разпореждане по своя характер се явява общо (универсално) такова и придава в полза на лицата, за които е направено качеството на наследници по смисъла на чл.16 ал.1 ЗН.

В този смисъл безспорно е, че саморъчното завещание има характеристиките на универсално завещание, с което наследодателят професор Р. Д. Р. завещава цялото си наследство, което ще притежава към смъртта си в полза на ищите по делото, по равно.

Описаните в завещанието конкретни недвижими имоти както се посочи имат характер на примерно изброяване на някои от имотите, които завещателят притежава, но те не могат да променят извода, че завещанието в крайна сметка е универсално. Фактът, че в завещанието се съдържа изброяване на конкретно имущество което се завещава, не е достатъчно само по себе си това да се квалифицира като завет по смисъла на чл.16 ал.2 от ЗН, тъй като както се посочи по-горе намерението и волята на завещателя е да се разпорежи с цялото имущество – движимо и недвижимо, което е обективирано и чрез посочване на отделните предмети от недвижимото, които той счита, че формират съвкупността му, като в същност насоката на завещаване е на цялото наследство, което той би имал към момента на своята смърт.

Неоснователно е и оплакването, че районен съд не е съобразил, че завещателят Р. Д. Р. е починал на 29.10.1997 година, когато процесният земеделски имот не е бил възстановен с Решение №А1047 от 02.02.1999 година на ПК Ч., което според дружеството жалбоподател е обстоятелство, изключващо воля на завещателя за разпореждане с процесния имот, съответно изключва анимус на ищите. Възражение в този смисъл е правено и пред районен съд, който правилно приема, че не е пречка за пораждане на целените със завещанието правни последици относно процесния земеделски имот ограничителната норма на чл.90а от ПР на ЗН (д.в.,бр.60 от 1992 г.),според която завещание и продажба на наследство, съставено и извършена след одържавяване или включване в ТКЗС или в други образувани въз основа на тях селскостопански организации на имоти, собствеността върху които се възстановява нямат действие за тези имоти. Не е спорно по делото, че процесната нива е била включена в ТКЗС през 50-те години на миналия век (л.259-286 от делото). Нивата е реституирана с решение на ПК от 1999 г. въз основа на заявление от Р. Р.. По смисъла на разпоредбата на чл.90а от ЗН щом завещанието (универсално завещание, а не завет) е

съставено след внасяне на земите в ТКЗС и при възстановяване на собствеността върху тях завещателят вече е бил починал, (както е в настоящата хипотеза), завещателното разпореждане по отношение на тези имоти не се зачита (в каквато насока са и мотивите към т.3 от Тълкувателно решение №1/19.05.2004 г. по гр.д.№1/2004 г. на ОСГК на ВКС). Но тази ограничителна норма (чл.90а от ЗН) в частта ѝ относно завещанието е имала временно действие. Същата е обявена за противоконституционна в частта, касаеща завещанието с решение №4/27.02.1996 г. на КС на РБ, обнародвано в д.в.,бр.21/12.03.1996 г. и влязло в сила на 16.03.1996 г. Правните последици на прогласената противоконституционност на даден закон са уредени с разпоредбата на чл.151 ал.2 и 3 от Конституцията на РБ в смисъл,че противоречащата на основния закон норма се обезсилва. На предвиденото действие на решенията на КС за в бъдеще се базира становището, че по отношение на заварените спорни правоотношения за открити наследства до 16.03.1996 г. нормата на чл.90а от ЗН намира приложение във всички хипотези. Това становище обаче не е възприето от съдебната практика, а е възприето второто съществуващо становище, че ако съдебният спор за зачитане правата по завещание на земеделски земи, чиято собственост се възстановява по ЗСПЗЗ, но е съставено след одържавяването и включването в ТКЗС не е приключил с влязло в сила решение към датата на влизане в сила на цитираното решение на КС на РБ, разпоредбата на чл.90а от ЗН не следва да намери приложение, като се зачете действието на обявената противоконституционност на закона. В този смисъл са и постановките на т.3 от Тълкувателно решение №1/19.05.2004 г. по гр.д.№1/2004 г. на ОСГК на ВКС, с което се приема, че от момента на влизане в сила на решението на КС (16.03.1996 г.) нормата на чл.90а от ЗН не може да се прилага към онези спорове, които съществуват но не са заявени пред съда, или ще възникнат в бъдеще.Следователно ако съдебният спор относно валидността на завещанието е висящ към датата на влизане на горното решение в сила или е възникнал след това, както е в настоящата хипотеза, нормата на чл.90а от ЗН относно завещанията не следва да се прилага. Гражданският съд е задължен да съобрази решението си с правните последици на конституционното решение. Нормата на чл.90а от ЗН е намерила приложение само в рамките на приключилите с влязло в сила решение съдебни спорове до датата на влизане в сила на решението на КС-16.03.1996 г. Съдебните решения по висящите производства към и след тази дата следва да бъдат подчинени на общото правило в полза на наследяващия и обявената противоконституционност на чл.90а от ЗН,като действието на универсалните завещателни разпореждания следва да бъде зачетено (в какъвто смисъл е практиката на ВКС обективизирана в решение №559/24.06.2009 г. по гр.д.№165/2008 г. на III г.о., решение №166/08.05.2012 г. по гр.д.№65/2012 г. на II г.о., решение №195/16.07.2012 г. по гр.д.№1137/2011 г. на II г.о., решение №228/15.05.2012 г. по гр.д.№1026/2011 г. на I г.о., решение №861/09.12.2010 г. по гр.д.№1557/2009 г. на I г.о., решение №103/10.02.2009г. по гр.д.№6210/2007 г. на IV г.о.,ГК на ВКС).

Неоснователно е и оплакването,че неправилно районен съд не е зачел направеното от М.Т. възражение за придобивна давност още с отговора на исковата молба на 1/8 идеална част от процесния земеделски имот, който според нея е собственост на наследниците по закон, както и твърдението,че и не ѝ е известно завещанието оставено от Р. Р.в.

За да настъпи придобивния ефект на този оригинален способ, следва да са налице предпоставките на давностното владение. Съгласно разпоредбата на чл.79 от Закона за собствеността правото на собственост върху недвижим имот се придобива с непрекъснато владение в продължение на 10 години, респективно 5 години при добросъвестно владение. Фактическия състав на придобиването по давност включва два елемента - владение и определен период от време. Необходимо е владението да съдържа признаците, установени в чл.68 от ЗС и да е непрекъснато. Владението има няколко основни признака - на първо място е обективния признак – упражняване на фактическа власт върху вещ - владелецът държи вещта, служи си с нея, употребява я, т.е. упражнява пълна власт върху нея, като изключва възможността други лица да въздействат върху същата вещ, а вторият субективен признак

на владението е намерението на владелеца да държи вещта като своя. Освен това владението трябва да е постоянно, непрекъснато, несъмнено, спокойно и явно.

В настоящия случай от показанията на свидетеля Б. Б., които настоящия състав кредитира като съответстващи на събраните писмени такива, се установява, че М.Т. и нейни родственици с констативен нотариален акт за собственост №64, том IV, рег. №3316, дело 652/2006 година на нотариус Анз. В., с район на действие ЧРС са признати за собственици на недвижим имот, като сред документите послужили за издаване нотариалния акт е и завещанието на Р. Р. и макар М.Т. да възразява, че не е сред инициаторите за издаването му, без да е подписала в качеството ѝ на правоимащ молбата за издаването му до нотариуса не би издаден нотариалния акт. Освен това индиция за знание е и извършеното вписване нотариалния акт в службата по вписвания към ЧРС, още повече, че според свидетеля Б., бащата на М.Т. – Д.Р. също бил запознат със завещанието, обстоятелство установено и от подписаната въззивна жалба съвместно от Д.Р., Т.П., С.П. и Ив. С. (л.300 от първоинстанционното дело) срещу решение №167 от 22.12.1999 година, постановено по гр.д. № 72/1999 година по описа на Чепеларски районен съд.

Доколкото имотът е реституиран с окончателно решение на ПК Ч. № А1047 от 08.02. 1999 година на наследници Д.Р. К. в т.2 , ½ идеална част от него е предмет на обсъденото по-горе разпореждане на Р. Р. в полза на ищците с универсалното завещание, а останалата ½ идеална част - на неговия брат Г. Д. Р. (починал на 21.12.1997 година) е съсобствена на М.Т. и останалите родственици. Обстоятелството, че бащата на М.Т.- Д. Г. Р. след реституцията на имота през 1999 година до смъртта си през 2002 година косил имота, в частната по отношение притежаваната част от имота от Р. Р., с която се е разпоредил в полза на ищците по делото бащата на М.Т. се явява държател. За да придобие по давност правото на собственост върху чуждите идеални части, съсобственикът, който не е техен владелец, следва да превърне с едностранни действия държането им във владение. Тези действия трябва да са от такъв характер, че с тях по явен и недвусмислен начин да се показва отричане владението на останалите съсобственици. Това е т.нар. преобръщане на владението, при което съсобственикът съвладелец се превръща в съсобственик владелец. Ако се позовава на придобивна давност, той трябва да докаже при спор за собственост, че е извършил действия, с които е престанал да държи идеалните части от вещта за другите съсобственици и е започнал да ги държи за себе си с намерение да ги свои, като тези действия са доведени до знанието на останалите съсобственици. За да се приеме, че е налице промяна в титула и е налице владение единствено и само за себе си е необходимо това намерение да се манифестира спрямо другите сънаследници, да отблъсне тяхното владение, и това да стане известно. В тази насока са и задължителните указания, дадени с Тълкувателно решение №1/2012г. от 06.08.2012г. на ОСГК на ВКС.

От събраните по делото доказателства, съдът намира, че такова манифестиране на промяна на намерението от страна на праводателя на ответницата М.Т. в първоинстанционното производство и самата нея – не е налице. По делото няма ангажирани доказателства относно тези обстоятелства. Не е доказано по никакъв начин отблъсване на владението на Т.П. и С.П.. Фактът, че бащата на М.Т.(починал през 2002г.) е косил имота до смъртта си не означава сам по себе си, че е отблъснато владението на имота предмет на завещателното разпореждане, тъй като няма данни да е обективирана промяна на намерението за своене на идеалните части на Т.П. и С.П., нито са извършени каквито и да са действия на отблъскване на тяхното владение, нито да е изтекъл предвидения в чл.79 ЗС давностен срок, като оригинален способ за придобиване право на собственост. Следва да се отбележи, че самата М.Т. не е доказала владение върху процесния имот, както се установява от показанията на свидетеля К., че след смъртта на баща ѝ, веднъж карал сина на М.Т. – П. с брат ѝ Г. Р. да косят ливадата, за да продадат сеното, което не означава, че до знанието на ищците са доведени по някакъв начин действия на такова манифестиране и отблъсване на владението. Нито един свидетел не е заявил подобни действия. Няма данни бащата на

М.Т. и самата тя да са манифестирали промяна в намерението си за своене спрямо идеални части на Т.П. и С.П. , както и да е отблъснато тяхното владение. Нещо повече не е доказано и поддържаното в хода на делото от М.Т. афиширане от нейна страна еднолично своене на процесния имот и спрямо останалите сънаследници.

От изложеното следва, че процесното саморъчно завещание е породило действие и законосъобразно е зачетено от районен съд.

Завещанието не е нищожно и на основание чл.42 б."в" от ЗН, защото не съдържа мотив противен на закона, нито съдържа разпореждания противоречащи на безвъзмездния характер на завещателния акт. Завещателят е мотивирал своя акт в полза на С.П. и Т.П. – З. с благодарността си към тях, за поведението им към него преди съставяне на завещанието, затова, че няма наследници със запазена част и като деца на неговия роднина- семейство М. и П. П.и, с които живее заедно от 1978 година, които са направили всичко за да бъде животът му спокоен, приятен, с характер на домашен уют, даващ му пълна възможност да изпълнява необезпокояван от нищо при изпълнение неговата научна и тежка онкологично- професионална дейност, както и за оказваната му постоянна, неопенима, всеотдайна помощ от Т.П. и С.П. при гледането и контролирането на неговия болен брат, поставен под пълно запрещение, без чиято помощ щял да бъде напълно парализиран и да не може да осъществява професионалната си дейност. На наследника по завещание не се вменяват тежести с възмезден характер за в бъдеще - например задължение за гледане и издръжка на завещателя, за финансиране на неговата дейност, в каквато насока са оплакванията в жалбите. Когато завещанието е извършено поради положени в миналото грижи или заради такива, които се полагат към момента на съставяне на акта се приема в съдебната практика, че това е само морален мотив за извършване на завещателното разпореждане, който не противоречи на закона и добрите нрави, нито създава предпоставки за нарушаване безвъзмездния характер на завещателния акт.

Ответницата М.Т. в първоинстанционното производство, съгласно правилата на процеса, следваше да докаже по несъмнен и категоричен начин отблъскването на владението на приобретателите на $\frac{1}{2}$ идеална част от имота по силата на завещателното разпореждане - ищите Т.П. и С.П., както и на законните наследници на Д.Р. К., които с М.Т. притежават останалата $\frac{1}{2}$ идеална част от имота, че твърдяната промяна в намерението е била външно обективизирана и доведена до тяхно знание. Доказателства в тази насока няма ангажирани. По този начин възражението на М.Т. за придобиване правото на собственост върху целия процесен недвижим имот по силата на давностно владение е неоснователно и недоказано.

Следователно изводът, че вместо притежаваната от нея $\frac{1}{8}$ идеална част М.Т. е прехвърлила $\frac{1}{4}$ идеална част от процесния имот, т.е. повече права от колкото има е основан на доказателствата по делото и е законосъобразен.

Предвид гореизложените съображения и поради съвпадане правните изводи на двете инстанции, въззивният съд счита, че липсват отменителни основания и въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а атакуваното решение следва да бъде потвърдено. Районният съд е провел надлежно и пълно събиране на допустими и относими доказателства, въз основа на които е формирал обективни фактически констатации и правилно ги е привел към съответстващата им правна норма, като по този начин е достигнал до законосъобразни правни изводи.

Предвид изхода от произнасянето по делото и по правилата на процеса, въззивниците следва да понесат своите разноски, така както са направени.

С оглед изхода на спора се дължат направените разноски от въззиваемите ЦВ. Г. Р., Й. ЦВ. Р. и Д. Г. Р. за ползваната от тях адвокатска помощ, съгласно представения списък по чл.80 ГПК и договор за ПЗС № 000034425 за заплатено адвокатско възнаграждение на адв.Н.

П. в размер на 450 лева, които следва да се възложат в тежест на жалбоподателите М.Т. и „К. пр.“ООД ЕИК 148090979.

Дължат се и направените разноски на въззиваемите Т. П. П. и С.Т. П. П., които са своевременно поискани, надлежно документирани и е представен списък по чл.80 ГПК. Във връзка своевременно направеното възражение за тяхната прекомерност относно размера на заплатеното адвокатско възнаграждение 1000 лева, по петстотин лева за всеки от въззиваемите и 110 лева пътни разходи за вписване исковата молба и за съдебните заседания, следва да бъде отбелязано, че макар да няма ограничения на свободата на договаряне между клиент и адвокат, (чиито отношения максимално се доближават до тези на договор за поръчка), което да не позволява пътните разходи на адвоката за осъществяването процесуално представителство да се имат предвид в размера на договореното адвокатско възнаграждение и да се овъзмездят чрез присъждането му. Единственото ограничение, което чл.36 ал2 ЗА поставя към свободно договореното адвокатско възнаграждение е то да е справедливо, обективно и не по-ниско от минималния размер от Наредба №1 от 2004година. Разходите за пътуване на адвокат обаче не съставляват съдебни разноски по делото и не могат да се претендират на основание чл.78 от ГПК, в какъвто смисъл има практика на ВКС съдържаща се в Определение №697/29.10.2015година на ВКС по ч.гр.д.№3880/2015г.,IVг.о. Във въззивното производство въззиваемите са направили разноски в размер на 1000лева за упълномощения адвокат. Съгласно чл.7ал.2 т.1 от Наредба№1 от 9.07.2004година за минималните размери на адвокатски възнаграждения за процесуално представителство,защита и съдействие по дела с интерес до 1 000лева(какъвто е настоящия случай-материален интерес 7.25 лева) се дължи възнаграждение на упълномощения адвокат по 300 лева или в настоящата хипотеза по 300 лева за Т.П. и С.П. или общо сумата 600 лева, до който размер следва да бъде уважена претенцията. Не следва да се присъждат претендираните разноски в размер на 110 лева за пътни разходи и вписване исковата молба. Последното действие не е извършвано пред въззивния съд и не се дължат разноски. Не се дължат пътни разходи за вписване исковата молба и съдебни заседания в размер на 110 лева, претендирани с представения списък. Проведеното от въззивния съд съдебно заседание е едно, а пътните разходи за вписване исковата молба е процесуално действие, което не е извършено в хода на въззивното производство, нито има доказателства за неговия размер.

Мотивиран от гореизложеното Смолянският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 47/23.11.2021г. по гр.д. №17/2021г. по описа на районен съд –Ч., като законосъобразно и обосновано постановено.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „Камелия проджет“ООД,ЕИК 148090979 и М. Д. Т. да заплатят на въззиваемите ЦВ. Г. Р., Й. Цв. Р. и Д. Г. Р. за ползваната от тях адвокатска помощ направени разноски в размер на сумата 450(четиристотин и петдесет) лева, а на Т.П. П.а -З. и С.П. П. направените разноски за ползвана адвокатска помощ пред въззивната инстанция в размер на 600 (шестотин)лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС, при наличие на основанията на чл.280 ал.1 и 2 ГПК , в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____